

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0183/2001

30 mei 2001

*

VERSLAG

over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad inzake de bestrijding van
mensenhandel
(COM(2000) 854 – C5-0042/2001 – 2001/0024(CNS))

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Eva Klamt

Rapporteur voor advies(*):
Marianne Eriksson, Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen

(*) Uitgebreide procedure-Hughes

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markering in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP.....	4
WETGEVINGSVOORSTEL.....	5
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE.....	24
TOELICHTING	25
ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GELIJKE KANSEN (*).....	27

(*) Uitgebreide procedure-Hughes

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 7 februari 2001 verzocht de Raad, overeenkomstig artikel 39, lid 1 van het EU-Verdrag, het Parlement om advies inzake het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad inzake de bestrijding van mensenhandel (COM(2000) 854 – 2001/0024(CNS)).

Op 12 februari 2001 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale en naar de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen als medeadviserende commissies (C5-0042/2001).

Op 15 maart 2001 deelde de Voorzitter van het Parlement mede dat Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen, aangewezen als medeadviserende commissie, betrokken wordt bij de opstelling van het verslag, overeenkomstig de uitgebreide procedure-Hughes.

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde reeds op haar vergadering van 27 februari 2001 Eva Klamt tot rapporteur.

De commissie behandelde het Commissievoorstel en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 20 maart, 24 april en 29 mei 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Graham R. Watson (voorzitter), Robert J.E. Evans (ondervoorzitter), Eva Klamt (rapporteur), Mary Elizabeth Banotti, Alima Boumediene-Thiery, Marco Cappato, Charlotte Cederschiöld, Carmen Cerdeira Morterero (verving Michael Cashman), Ozan Ceyhun, Carlos Coelho, Giuseppe Di Lello Finuoli, Marianne Eriksson (verving Fodé Sylla overeenkomstig artikel 162, lid 2 van het Reglement), Pernille Frahm, Jorge Salvador Hernández Mollar, Anna Karamanou, Margot Keßler, Timothy Kirkhope, Hartmut Nassauer, Elena Ornella Paciotti, Hubert Pirker, Patsy Sörensen, Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Gianni Vattimo en Jan-Kees Wiebenga.

Het advies van de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen is bij dit verslag gevoegd. De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken heeft op 15 februari 2001 besloten geen advies uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 30 mei 2001.

De termijn voor de indiening van amendementen wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin het verslag wordt behandeld.

WETGEVINGSVOORSTEL

Voorstel voor een kaderbesluit van de Raad inzake de bestrijding van mensenhandel (COM(2000) 854 – C5-0042/2001 – 2001/0024(CNS))

Dit voorstel wordt als volgt gewijzigd:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1

Titel

Voorstel voor kaderbesluit van de Raad
inzake de bestrijding van mensenhandel

Voorstel voor kaderbesluit van de Raad
inzake de bestrijding van mensenhandel ***die
seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting tot
doel heeft.***

Motivering

Het is van belang dat wordt verduidelijkt dat het doel van het onderhavige kaderbesluit de bestrijding van mensenhandel voor specifieke doeleinden is en dat daarmee niet wordt beoogd vluchtelingenproblemen in breder verband aan de orde te stellen.

Amendement 2

Overweging -1 (nieuw)

(-1) Artikel 5, lid 3 van het Handvest van de grondrechten van de Unie, dat op 7 december 2001¹ plechtig werd afgekondigd, vermeldt een uitdrukkelijk verbod op de handel in mensen.

¹PB C 364 van 18.12.2000, blz. 1.

Motivering

In het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie worden voor het eerst in één tekst alle burgerlijke, politieke, economische en sociale rechten van alle op het grondgebied van de Unie levende personen samengevat. Het expliciet opgenomen verbod op de handel in mensen moet derhalve bijzonder worden toegejuicht, niet in de laatste plaats ook met het oog op een eventuele opname van het Handvest in het Verdrag.

¹ PB C 62 E van 27.2.2001, blz. 324.

Amendement 3
Overweging 3

(3) Mensenhandel komt neer op een ernstige schending van de fundamentele mensenrechten en menselijke waardigheid en behelst **gewelddadige** praktijken zoals misbruik en misleiding van kwetsbare personen, alsook gebruik van geweld, bedreigingen, verplichte dienstbaarheid om schulden af te betalen en dwang;

(3) Mensenhandel komt neer op een ernstige schending van de fundamentele mensenrechten en menselijke waardigheid en behelst praktijken zoals misbruik en misleiding van kwetsbare personen, **waarbij armoede, gebrek aan onderwijs en aan beroepsmogelijkheden belangrijke oorzaken van hun kwetsbaarheid zijn**, alsook gebruik van geweld, bedreigingen, verplichte dienstbaarheid om schulden af te betalen en dwang **en alle andere vormen van misbruik, onafhankelijk van toestemming van de persoon.**

Motivering

Er dient met nadruk op te worden gewezen dat armoede, gebrek aan onderwijs en aan beroepsmogelijkheden de belangrijkste oorzaken zijn van het de dupe worden van de mensenhandel met het doel van seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. Het is niet makkelijk vast te stellen waar vrije keuze ophoudt en dwang begint. Slachtoffers zijn slachtoffers. Het is niet hun taak te bewijzen dat zij instemden met de situatie waarin zij gedwongen werden. Wanneer iemand op zoek naar werk wil emigreren of zich in een kwetsbare positie bevindt die afbreuk doet aan de keuzevrijheid, betekent dat niet dat hij of zij ermee instemt geweld of ander misbruik te ondergaan.

Amendement 4
Overweging 3 bis (nieuw)

(3 bis) Het Europees Parlement veroordeelt de mensenhandel in zijn resoluties van 14 april 1989 over prostitutie en mensenhandel¹, van 16 september 1993 over vrouwenhandel², van 18 januari 1996 over de mensenhandel³ en in zijn resolutie van 19 mei 2000⁴ over de mededeling van de Commissie "Over nieuwe maatregelen ter bestrijding van de vrouwenhandel",

COM(1998) 726).

---

¹ *PB C 120 van 16.5.1989, blz. 352.*

² *PB C 268 van 4.10.1993, blz. 141.*

³ *PB C 32 van 5.2.1996, blz. 88.*

⁴ *A5-0127/2000.*

Motivering

Door de aandacht die het Europees Parlement aan de bestrijding van de mensenhandel besteedt, is de problematiek sterker bij het publiek gaan leven, en daarom moet naar deze resoluties worden verwezen.

Amendement 5

Overweging 3 ter (nieuw)

(3 ter) Het aanvullende protocol van de VN inzake de mensenhandel vormt een beslissende stap naar internationale samenwerking op dit terrein.

Motivering

Aangezien verschillende delen van het VN-protocol in de tekst werden opgenomen, moet in ieder geval naar deze tekst worden verwezen.

Amendement 6

Overweging 3 quater (nieuw)

(3 quater) Er dient een passend onderscheid te worden gemaakt tussen de mensenhandel waarmee uit de aard der zaak dwang, uitbuiting en overbrenging tegen de wil van het individu gemoeid zijn, en niet-lucratieve vergemakkelijking van ongeoorloofde binnenkomst.

Terwijl de niet-lucratieve vergemakkelijking van ongeoorloofde binnenkomst buiten het toepassingsgebied van dit kaderbesluit moet blijven, moeten de hiermee gemoeide problemen worden aangepakt en moet aandacht worden

geschonken aan het komende initiatief van de Raad inzake de versterking van het strafrechtelijke kader ter voorkoming van de vergemakkelijking van ongeoorloofde binnenkomst en ongeoorloofd verblijf.

Motivering

Het onderscheid tussen mensenhandel en de vergemakkelijking van ongeoorloofde binnenkomst, die over het algemeen wordt aangeduid als "smokkel", is kunstmatig. "Smokkel" wordt over het algemeen opgevat als een vrijwillige migratie van een individu. Hier zijn uitbuiting en lijden wordt echter niet noodzakelijkerwijze uitgesloten. Dit moet worden erkend. In het belang van de duidelijkheid moet dit echter in een afzonderlijke wetgevingstekst worden geregeld.

Amendement 7

Overweging 3 quinquies (nieuw)

(3 quinquies) Vrouwen en kinderen zijn kwetsbaarder en lopen dan ook een groter risico het slachtoffer te worden van mensenhandel;

Motivering

Er dient in deze context te worden gewezen op de kwetsbaarheid van vrouwen en kinderen.

Amendement 8

Overweging 7

(7) Dit kaderbesluit moet bijdragen tot de bestrijding en de voorkoming van mensenhandel ***door de*** aanvulling ***van*** de instrumenten die werden goedgekeurd door de Raad, zoals gemeenschappelijk optreden 96/700/JBZ tot vaststelling van een stimulerings- en uitwisselingsprogramma ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen (STOP), gemeenschappelijk optreden 96/748/JBZ tot uitbreiding van het mandaat van de Europol-Drugseenheid, besluit van de Raad en het Europees Parlement 293/2000/EG inzake het

(7) Dit kaderbesluit moet bijdragen tot de bestrijding en de voorkoming van mensenhandel ***en is de noodzakelijke wettelijke*** aanvulling ***op*** de instrumenten die werden goedgekeurd door de Raad, zoals gemeenschappelijk optreden 96/700/JBZ tot vaststelling van een stimulerings- en uitwisselingsprogramma ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen (STOP), gemeenschappelijk optreden 96/748/JBZ tot uitbreiding van het mandaat van de Europol-Drugseenheid, besluit van de Raad en het Europees

Daphne-programma met betrekking tot preventieve maatregelen ter bestrijding van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen, gemeenschappelijk optreden 98/428/JBZ inzake de totstandbrenging van een Europees justitieel netwerk, gemeenschappelijk optreden 96/277/JBZ betreffende een raamwerk voor de uitwisseling van verbindingsmagistraten ter verbetering van de justitiële samenwerking tussen de lidstaten van de Europese Unie, alsook gemeenschappelijk optreden 98/427/JBZ inzake goede praktijken bij wederzijdse rechtshulp in strafzaken;

Parlement 293/2000/EG inzake het Daphne-programma met betrekking tot preventieve maatregelen ter bestrijding van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen, gemeenschappelijk optreden 98/428/JBZ inzake de totstandbrenging van een Europees justitieel netwerk, gemeenschappelijk optreden 96/277/JBZ betreffende een raamwerk voor de uitwisseling van verbindingsmagistraten ter verbetering van de justitiële samenwerking tussen de lidstaten van de Europese Unie, alsook gemeenschappelijk optreden 98/427/JBZ inzake goede praktijken bij wederzijdse rechtshulp in strafzaken;

Motivering

Harmonisatie van een aantal strafrechtelijke bepalingen is duidelijk van een andere orde dan de andere instrumenten.

Amendement 9 Artikel 1, inleidende formule

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat werving, vervoer en overbrenging van een persoon, inclusief onderdak en daaropvolgende opnemings- en van de wisseling van de controle over hem of haar, ***strafbaar is***. Hierbij is vereist dat de grondrechten van de betrokkene worden gesupprimeerd ***of gesupprimeerd blijven*** met het oog op de uitbuiting van hem of haar bij de productie van goederen of het verlenen van diensten, ***waarbij inbreuk wordt gemaakt op de arbeidsnormen inzake arbeidsvoorwaarden, loon, gezondheid en veiligheid op de werkplek***, en:

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat werving, vervoer en overbrenging van een persoon, inclusief onderdak en daaropvolgende opnemings- en van de wisseling van de controle over hem of haar, ***in het strafrecht wordt omschreven als een misdrijf***. Hierbij is vereist dat de grondrechten van de betrokkene worden gesupprimeerd met het oog op de uitbuiting van hem of haar bij de productie van goederen of het verlenen van diensten, en:

Motivering

Aangezien de aan de grondrechten te ontnemen bescherming algemener en meeromvattende is, is in het algemeen tegelijkertijd sprake van een inbreuk op de arbeidsnormen. Indien de eis

wordt gesteld dat sprake is van een inbreuk op het nationale arbeidsrecht, dan is dat enerzijds niet noodzakelijk, en anderzijds bestaat het gevaar dat in landen met een nationaal arbeidsrecht dat leemten vertoont op grond van het niet-aanwezig zijn van een dergelijke inbreuk niet van mensenhandel kan worden gesproken.

Ook bij individuele gevallen waarin inbreuk wordt gemaakt op grondrechten moet hieraan een straf worden verbonden; de andere voorwaarden die in het artikel worden genoemd – met name de voorwaarden "met het oog op de uitbuiting van hem of haar" – scheppen de garantie dat uitsluitend strafbare feiten onder de bepalingen van dit artikel vallen.

Amendement 10

Artikel 1, inleidende formule, tweede zin (nieuw)

Uitbuiting omvat daarbij ten minste dwangarbeid, gedwongen dienstverlening, slavernij of daarmee vergelijkbare praktijken of lijfeigenschap. Bovendien moet aan een der volgende voorwaarden zijn voldaan:

Motivering

Van uitbuiting is sprake zodra er sprake is van ontzegging van de grondrechten, zonder dat dit voortdurend hoeft plaats te vinden. Het begrip "uitbuiting" wordt verduidelijkt aan de hand van de definities van het Aanvullend Protocol van de VN inzake de mensenhandel

Amendement 11

Artikel 1, letter b)

b) gebruik is gemaakt van misleiding of fraude, of

b) gebruik is gemaakt van ***aanzetting***, misleiding of fraude, of

Motivering

Het feit dat een persoon wordt aangezet tot het ondergaan van uitbuiting, dient te worden bestraft.

Amendement 12

Artikel 1, letter c)

c) er sprake is van misbruik van gezag, invloed of druk, of

c) er sprake is van misbruik van gezag, ***misbruik van een kwetsbare positie***, invloed

of druk, of

Motivering

Misbruik van een kwetsbare positie van slachtoffers is een doorslaggevend element van mensenhandel. Dit begrip is opgenomen in de definitie van mensenhandel van de Conventie van de Verenigde Naties tegen georganiseerde grensoverschrijdende misdaad (CTO) en het daarbij behorende Protocol over de bestrijding van mensenhandel, inzonderheid vrouwen- en kinderhandel, goedgekeurd te Palermo in december 2000. Onder kwetsbare positie van slachtoffers moet elke soort kwetsbaarheid worden verstaan, onverschillig of die van psychische, affectieve, sociale of economische aard is.

Amendement 13
Artikel 1, letter d)

d) er sprake is van een andere vorm van misbruik.

d) er sprake is van een andere vorm van misbruik, **met name van uitbuiting van een bijzondere mate van hulpeloosheid, het verstrekken of ontvangen van betalingen of voordelen ter verkrijging van de toestemming van een persoon die macht over een andere persoon uitoefent.**

Motivering

De formulering "andere vorm van misbruik" dient aan de hand van de in het Aanvullend Protocol inzake de mensenhandel van de VN vermelde gedragingen nauwkeuriger gedefinieerd te worden.

Amendement 14
Artikel 1, lid 1 bis (nieuw)

1 bis. Van de bepalingen van deze richtlijn wordt nadrukkelijk uitgesloten de hulp bij de binnenkomst en het verblijf om humanitaire redenen van onregelmatig binnengekomen en verblijvende personen.

Motivering

Het zou zeer betreurenswaardig zijn, indien de bepalingen van dit kaderbesluit werden misbruikt voor het bestraffen van personen die niet over een geldige verblijfsvergunning beschikken. Om een dergelijk reëel risico te voorkomen, moet dit nadrukkelijk in het

kaderbesluit zelf worden vermeld.

Amendement 15
Artikel 1 bis (nieuw)

Artikel 1 bis

Definities

- a) Onder "mensenhandel" wordt verstaan de aanwerving, het vervoer, de overbrenging, het herbergen of in ontvangst nemen van personen middels bedreigingen of het gebruik van geweld of andere vormen van dwang, ontvoering, fraude, bedrog, machtsmisbruik of misbruik van een kwetsbare positie of het geven of ontvangen van geld en voordelen om de instemming te verkrijgen van een persoon die macht over een andere persoon heeft, met het oog op uitbuiting. Onder uitbuiting is ten minste begrepen de exploitatie van de prostitutie van anderen of andere vormen van seksuele uitbuiting, dwangarbeid of gedwongen diensten, slavernij of met slavernij verwante praktijken, onderworpenheid of het verwijderen van organen;*
- b) De instemming van een slachtoffer van mensenhandel met de voorgenomen uitbuiting, zoals bedoeld onder a) van dit artikel is irrelevant, indien gebruik is gemaakt van één van onder a) genoemde middelen;*
- c) De aanwerving, het vervoer, de overbrenging, het herbergen of in ontvangst nemen van een kind met het oog op uitbuiting wordt als "mensenhandel" beschouwd, zelfs indien hiervoor niet één van de onder a) van dit artikel genoemde middelen is ingezet;*
- d) Onder "kind" wordt verstaan elke persoon die jonger is dan achttien jaar.*

Motivering

Voor een beter begrip van mensenhandel zijn duidelijke definities gewenst. Aansluiting is gezocht bij het VN Protocol van Palermo, welke is ondertekend door alle lidstaten van de Europese Unie. De definitie onder (a) is zo breed mogelijk, opdat tevens moderne vormen van uitbuiting als gevolg van mensenhandel, zoals gedwongen huwelijken en schuldhorigheid hieronder kunnen vallen.

De toestemming van een slachtoffer voor uitbuiting van mensenhandel is irrelevant voor het doel van dit kaderbesluit, namelijk de bescherming van slachtoffers en het criminaliseren van de mensenhandel.

Aangezien een substantieel deel van de slachtoffers van mensenhandel gevormd wordt door kinderen, is een speciale verwijzing naar hun kwetsbare positie van belang.

Amendement 16

Artikel 2, inleidende formule

Elke lidstaat *moet* de maatregelen *nemen* die nodig zijn om ervoor te zorgen dat het werven, vervoeren en overbrengen van een persoon, inclusief onderdak en daaropvolgende opnemings- en wisseling van de controle over hem of haar strafbaar is, en wel ingeval hij of zij wordt uitgebuit *in het kader van* prostitutie of *bij* pornografische voorstellingen *dan wel bij* de productie van pornografisch materiaal, en:

Elke lidstaat *neemt* de maatregelen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat het werven, vervoeren en overbrengen van een persoon, inclusief onderdak en daaropvolgende opnemings- en wisseling van de controle over *deze persoon, alsmede de bevordering of begunstiging van al deze fasen van de mensenhandel waaraan deze persoon ten offer valt, als strafbare handeling vervolgd en met gevangenisstraf bestraft wordt*, ingeval hij of zij wordt uitgebuit *met seksuele bedoelingen, zoals* prostitutie, pornografische voorstellingen, de productie van pornografisch materiaal *of huwelijken onder valse voorwendsels*, en:

Motivering

Mensenhandel is een niet te onderschatten strafbaar feit. De bedreiging met een gevangenisstraf is absoluut noodzakelijk. De meeste gebruikte termen komen voor in artikel 3 van het Protocol ter voorkoming, opheffing en bestraffing van mensenhandel, met name de handel in vrouwen en kinderen, die een aanvulling vormt op de Conventie van de Verenigde Naties tegen georganiseerde grensoverschrijdende misdaad, welke is ondertekend door alle lidstaten van de Europese Unie. Bovendien zijn er andere vormen van mensenhandel met het oog op seksueel uitbuiting, zoals huwelijken onder valse voorwendsels. Onder kwetsbare positie van slachtoffers moet elke soort kwetsbaarheid worden verstaan, onverschillig of die van psychische, affectieve, sociale of economische aard is.

Amendement 17
Artikel 2, letter b)

b) gebruik is gemaakt van misleiding of fraude, of

b) gebruik is gemaakt van **aanzetting**, misleiding of fraude, of

Motivering

Het feit dat een persoon wordt aangezet tot het ondergaan van uitbuiting, dient te worden bestraft.

Amendement 18
Artikel 2, letter c)

c) misbruik is gemaakt van gezag, invloed of druk, of

c) *sprake is van* misbruik van gezag, **misbruik van een kwetsbare positie**, invloed of **het gebruik van** druk, zoals bijvoorbeeld **schuldhorigheid** of

Motivering

Misbruik van een kwetsbare positie van slachtoffers is een doorslaggevend element van vrouwenhandel. Dit begrip is opgenomen in de definitie van mensenhandel van de Conventie van de Verenigde Naties tegen georganiseerde grensoverschrijdende misdaad (CTO) en het daarbij behorende Protocol over de bestrijding van mensenhandel, inzonderheid vrouwen- en kinderhandel, goedgekeurd te Palermo in december 2000. Onder kwetsbare positie van slachtoffers moet elke soort kwetsbaarheid worden verstaan, onverschillig of die van psychische, affectieve, sociale of economische aard is. Het gaat om pijnlijke situaties die een mens zo ver kunnen brengen uitbuiting te accepteren.

Amendement 19
Artikel 2, letter d)

d) er sprake is van een andere vorm van misbruik.

d) er sprake is van een andere vorm van misbruik **van de kwetsbaarheid van personen, zoals bij een lichamelijke of mentale handicap, of bij illegaal verblijf.**

Motivering

Het is van belang dat mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting wordt beschouwd als

een misdrijf en niet als een louter administratieve overtreding, en als zodanig ook wordt bestraft. Er bestaan trouwens ook nog andere vormen van mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting, zoals gedwongen huwelijken. Het voorgestelde amendement heeft tot doel dergelijke vormen van seksuele uitbuiting eveneens te vermelden en duidelijk te maken dat de lijst nog kan worden aangevuld. Een aantal van de bij mensenhandel meest voorkomende vormen van misbruik en druk dienen anderzijds concreet te worden.

Amendement 20
Artikel 3

3. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat instigatie, hulp, aanstoking en poging om een misdrijf te begaan waarnaar wordt verwezen in de artikelen 1 en 2, strafbaar is.

3. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat instigatie, hulp, aanstoking en poging om een misdrijf te begaan waarnaar wordt verwezen in de artikelen 1 en 2, strafbaar is. ***Het begrip "hulp om een misdrijf te begaan" moet hierbij zodanig worden opgevat dat de handeling niet de oorzaak van het begaan van het delict van de hoofddader mag zijn geweest***

Motivering

Met het oog op de ernst van het delict is reeds de intentie van de medeplichtige strafbaar.

Amendement 21
Artikel 3, alinea 3 (nieuw)

Medeplichtigheid aan dergelijke misdrijven door ambtenaren, ordehandhavers en douanebeambten zal beschouwd worden als een strafverzwarende omstandigheid en dienovereenkomstig bestraft worden op grond van artikel 4, lid 2.

Motivering

Mensenhandel zou waarschijnlijk minder succesvol zijn, wanneer ambtenaren, ordehandhavers en douanebeambten niet zouden meewerken aan dergelijke praktijken. Derhalve is het noodzakelijk om hogere straffen op te leggen indien er sprake is van medeplichtigheid van personen in die hoedanigheid.

Amendement 22
Artikel 4, lid 1

Niet van toepassing op de Nederlandse versie.

Amendement 23
Artikel 4, lid 2, inleidende formule

Niet van toepassing op de Nederlandse versie.

Amendement 24
Artikel 4, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. Naast de in de leden 1 en 2 van dit artikel voorgeschreven hechtenis, treffen de lidstaten de nodige maatregelen om de in de artikelen 1, 2 en 3 bedoelde misdrijven te bestraffen door inbeslagneming en confiscatie van de opbrengsten van de mensenhandel, met het oog op de prioritaire schadeloosstelling en vergoeding van de slachtoffers voor de geleden financiële, fysieke en psychische schade.

Motivering

De inbeslagneming van de bijna altijd aanzienlijke financiële opbrengsten van mensenhandel moet een aanvullende straf zijn voor dit misdrijf en moet ten goede komen aan de slachtoffers of, indien zulks niet mogelijk is, worden bestemd voor organisaties die slachtoffers van mensenhandel helpen.

Amendement 25
Artikel 4, lid 2, streepje 1

- sprake is van bijzondere ***ruwheid***, of

- sprake is van bijzonder ***fysiek of psychisch geweld*** of

Motivering

Het is noodzakelijk dat ook aandacht wordt geschonken aan de minderjarigen, die men

bijvoorbeeld meer en meer in vitrines aantreft, evenals aan een door mensenhandelaars veelgebruikt middel om hun slachtoffers tot prostitutie te dwingen, nl. verkrachting.

Amendement 26
Artikel 4, lid 2, tweede streepje

- een en ander aanzienlijke opbrengsten meebrengt, of   **Schrappen.**

Motivering

Als bepaald wordt dat er sprake moet zijn van aanzienlijke opbrengsten, dan wordt daardoor de omvang van het onrecht van het misdrijf niet vergroot. Men zou zelfs integendeel van mening kunnen zijn dat juist degene die ter wille van een geringe opbrengst een misdrijf pleegt, uiterst verwerpelijk handelt.

Amendement 27
Artikel 4, lid 2, streepje 4 (nieuw)

- vervoer en overbrenging op inhumane wijze plaatsvinden.

Motivering

Het is noodzakelijk dat ook aandacht wordt geschonken aan de minderjarigen, die men bijvoorbeeld meer en meer in vitrines aantreft, evenals aan een door mensenhandelaars veelgebruikt middel om hun slachtoffers tot prostitutie te dwingen, nl. verkrachting.

Amendement 28
Artikel 5, lid 1, inleidende formule

Niet van toepassing op de Nederlandse versie.

Amendement 29
Artikel 5, lid 2

Niet van toepassing op de Nederlandse versie.

Amendement 30
Artikel 6, letter f (nieuw)

f) bis inbeslagneming en confiscatie van de opbrengsten van de mensenhandel, met het oog op de prioritaire schadeloosstelling en vergoeding van de slachtoffers voor de geleden financiële, fysieke en psychische schade.

Motivering

De inbeslagneming van de bijna altijd aanzienlijke financiële opbrengsten van mensenhandel moet een aanvullende straf zijn voor dit misdrijf en moet ten goede komen aan de slachtoffers of, indien zulks niet mogelijk is, worden bestemd voor organisaties die slachtoffers van mensenhandel helpen.

Amendement 31
Artikel 7 bis (nieuw), Titel

Artikel 7 bis

Uitvoering van gerechtelijke procedures

Motivering

Omwille van de duidelijkheid wordt een nieuwe artikel ingelast.

Amendement 32
Artikel 7 bis (nieuw), lid 1

1. Iedere lidstaat moet ervoor zorgen dat slachtoffers van misdrijven in de betekenis van dit kaderbesluit een gepaste rechtsbescherming en een dienovereenkomstige positie in de gerechtelijke procedure krijgen. Om deze reden wordt de rechtszitting eventueel achter gesloten deuren gehouden.

Motivering

Aangezien mensenhandel vaak in het kader van de georganiseerde misdaad plaatsvindt, zijn beschermende maatregelen voor de slachtoffers op hun plaats.

Amendement 33
Artikel 7 bis (nieuw), lid 2

2. Een gepaste rechtsbescherming wordt ook geboden aan personen die in een strafproces als getuige optreden.

Motivering

Aangezien de mensenhandel vaak in het kader van de georganiseerde misdaad plaatsvindt, zijn beschermende maatregelen voor getuigen van essentieel belang.

Amendement 34
Artikel 7bis (nieuw), lid 3

De betrokken lidstaten bieden het slachtoffer alle passende maatregelen om zijn medewerking met de overheid tijdens het onderzoek en de gerechtelijke procedure te verzekeren.

Motivering

Compromisamendement

Amendement 35
Artikel 8 bis (nieuw)

Artikel 8 bis

Voorbehoudsclausule

Geen enkele bepaling in dit kaderbesluit is van invloed op de rechten, plichten en verantwoordelijkheden van de staten en individuen krachtens het internationale recht, met inbegrip van het internationale

humanitaire recht, de internationale wetgeving inzake mensenrechten en in het bijzonder, waar toepasselijk, het Verdrag van 1951 en het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen en het hierin opgenomen beginsel van "non-refoulement".

Motivering

Door het opnemen van een dergelijke voorbehoudsclausule wordt voorkomen dat slachtoffers van mensenhandel die asiel willen vragen, teruggestuurd worden, zonder dat ze de kans hebben gekregen om asiel aan te vragen of dat er een inhoudelijke beoordeling van de asielaanvraag heeft plaatsgevonden.

Amendement 36
Artikel 8 ter (nieuw)

Artikel 8 ter

De lidstaten verschaffen, in samenwerking met de plaatselijke en regionale autoriteiten en de NGO's, aan de slachtoffers van mensenhandel die niet over voldoende middelen beschikken gratis :

- adequaat onderdak, waarbij de nodige veiligheidsgaranties dienen te worden geboden,*
- medische en psychologische bijstand en toegang tot alle sociale en gezondheidsdiensten,*
- financiële steun en steun bij het zoeken naar werk of naar een adequate beroepsopleiding,*
- de mogelijkheid van reïntegratie in hun land van herkomst, op vrijwillige basis en met de nodige veiligheidsgaranties, of integratie in het land van verblijf of het land van definitieve bestemming.*

Motivering

De slachtoffers van mensenhandel zijn meestal uiterst kwetsbaar en volledig hulpeloos. De lidstaten dienen dan ook te zorgen voor minimale sociale bijstand, teneinde de betrokkenen te

helpen hun problemen te boven te komen en zich te integreren in de arbeidsmarkt.

Amendement 37
Artikel 9, lid 1

1. Overeenkomstig de toepasselijke conventies, multilaterale en bilaterale overeenkomsten en regelingen moeten de lidstaten elkaar zoveel mogelijk bijstaan met betrekking tot de gerechtelijke procedures in verband met de in dit kaderbesluit bedoelde misdrijven.

1. Overeenkomstig de toepasselijke conventies, multilaterale en bilaterale overeenkomsten en regelingen moeten de lidstaten elkaar zoveel mogelijk bijstaan **en streven naar samenwerking met betrokken derde landen** met betrekking tot de gerechtelijke procedures in verband met de in dit kaderbesluit bedoelde misdrijven.

Motivering

De lidstaten dienen te streven naar nauwe samenwerking met derde landen bij gerechtelijke procedures. Dit is van bijzonder belang met betrekking tot landen van bestemming, doorgang of herkomst.

Amendement 38
Artikel 9, lid 3

3. Met het oog op de uitwisseling van informatie in verband met de misdrijven bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3, moeten de lidstaten contactpunten instellen of gebruik maken van de bestaande samenwerkingsmechanismen. De lidstaten moeten er vooral voor zorgen dat Europol, binnen de grenzen van **zijn** opdracht, daarbij ten volle **wordt** betrokken.

3. Met het oog op de uitwisseling van informatie in verband met de misdrijven bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3, moeten de lidstaten **voldoende uitgeruste** contactpunten instellen of gebruik maken van de bestaande samenwerkingsmechanismen. De lidstaten moeten er vooral voor zorgen dat Europol **en Interpol** binnen de grenzen van **hun opdrachten en in een aanvullende procedure** daarbij ten volle **worden** betrokken.

Motivering

Het is niet alleen noodzakelijk dat er contactpunten zijn, doch eveneens dat deze met goed onderlegd personeel bemand zijn. Een nauwe samenwerking met Europol en Interpol is dringend noodzakelijk.

Amendement 39
Artikel 9, lid 3 bis (nieuw)

3 bis. De lidstaten wisselen informatie uit over de namen en persoonsbeschrijvingen van vermiste personen en richten een databank op dit gebied in, die voor alle lidstaten toegankelijk is. Bij het verzamelen en opnemen van gegevens worden de niet-gouvernementele organisaties actief ingeschakeld.

Motivering

Niet-gouvernementele organisaties beschikken vaak over meer concrete informatie dan overheidsinstanties en moeten derhalve als waardevolle informatiebron worden betrokken bij de opbouw van een dergelijke databank.

Amendement 40
Artikel 9, lid 3 ter (nieuw)

3 ter. Lidstaten richten een compensatiefonds in ten behoeve van de slachtoffers van mensenhandel, mede te financieren uit de geconfisqueerde opbrengsten zoals vermeld in artikel 4, lid 3.

Motivering

Dit fonds draagt bij in het compenseren van het slachtoffer en in programma's ten behoeve van de maatschappelijke integratie.

Amendement 41
Artikel 9, lid 4 bis (nieuw)

4 bis. De lidstaten stellen gemeenschappelijke strategieën op voor samenwerking op het gebied van de preventieve bestrijding van de mensenhandel.

Motivering

Bij de bestrijding van iedere vorm van criminaliteit moet steeds ook rekening worden gehouden met de mogelijkheden van preventie.

Amendement 42
Artikel 9, lid 4 ter (nieuw)

4 ter. De Raad legt jaarlijks een verslag voor aan het Europese Parlement over de bestrijding van mensenhandel in de Unie en de kandidaat-lidstaten, mede op basis van de implementatie van onderhavige richtlijn.

Motivering

Het is van groot belang dat het Europees Parlement zijn controlefunctie kan uitoefenen.

Amendement 43
Artikel 9, lid 4 quater (nieuw)

4 quater. De lidstaten formuleren gemeenschappelijke strategieën voor een betere opleiding van de ambtenaren die belast zijn met strafvervolging en immigratie, alsmede met de preventie van de mensenhandel.

Motivering

Om tegen goed georganiseerde mensensmokkelbendes te kunnen optreden is een betere scholing van de ambtenaren noodzakelijk. Met name moeten zij de methoden van de bendes voor de vervalsing van documenten, de werving van slachtoffers, het vervoer enz. kennen om deze succesvol te kunnen bestrijden.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad inzake de bestrijding van mensenhandel (COM(2000) 854 – C5-0042/2001 – 2001/0024(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2000) 854¹),
  - gelet op de artikelen 29, 31 en 34, lid 2, sub b) van het EU-Verdrag (C5-0042/2001),
  - geraadpleegd door de Raad overeenkomstig artikel 39, lid 1 van het EU-Verdrag (C5-0042/2001),
  - gelet op de artikelen 106 en 67 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en het advies van de Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen (A5-0183/2001),
1. hecht zijn goedkeuring aan het aldus gewijzigde Commissievoorstel;
  2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;
  3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
  4. wenst dat de overlegprocedure wordt ingeleid ingeval de Raad voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst;
  5. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
  6. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

---

¹ PB C 62 E van 27.02.2001, blz. 324.

TOELICHTING

Op grond van internationale schattingen worden ieder jaar ongeveer 700.000 vrouwen en kinderen door mensenhandelaars weggevoerd en leven in de gehele wereld ongeveer 9 miljoen mensen in een toestand die met slavernij kan worden vergeleken. De Europese Commissie gaat ervan uit dat alleen al uit de landen van Midden- en Oost-Europa jaarlijks 120.000 vrouwen en kinderen naar de Europese Unie worden gelokt.

Deze cijfers maken duidelijk hoe dringend het is door middel van gecoördineerde samenwerking tegen de mensenhandel op te treden. Met het oog op de vele gezichten die dit delict kent en de dwarsverbindingen naar de georganiseerde misdaad is een multidisciplinaire aanpak absoluut noodzakelijk. De bestrijding van de mensenhandel wordt echter bemoeilijkt door het feit dat nationale strafrechtelijke voorschriften zeer uiteenlopen; definities en sancties wijken sterk van elkaar af en in het strafrecht van een aantal lidstaten bestaat het delict mensenhandel niet eens.

De Europese Unie streeft sinds een aantal jaren naar de ontwikkeling van een uitgebreid concept voor de bestrijding van de mensenhandel. Het Europees Parlement heeft reeds in 1989 een resolutie aangenomen tegen de uitbuiting van prostituees en over de mensenhandel (PB C 120 van 16.5.1989, blz. 352) en heeft in daaropvolgende resoluties steeds opnieuw de mensenhandel scherp veroordeeld.

Met het gemeenschappelijk optreden van de Raad van februari 1997 ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen (PB L 63 van 4.3.1997) namen de lidstaten weliswaar de verplichting op zich hun nationale recht opnieuw te bezien, maar als richtsnoer werd slechts een gering aantal definities vastgesteld.

In het in december 2000 te Palermo ondertekende "Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons", een aanvullende protocol bij het VN-Verdrag inzake grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit, werd men het voor het eerst eens over concrete gemeenschappelijke definities. Op basis van een aantal elementen van het aanvullende protocol van de VN heeft het Commissievoorstel thans ten doel door middel van een kaderbesluit van de Raad minimumvoorschriften over de kenmerken van de strafbare feiten alsmede minimale hoogste straffen vast te leggen.

De Commissie maakt daarbij duidelijk een onderscheid tussen de strafbare feiten van het smokkelen van migranten en de mensenhandel. Terwijl migrantensmokkel kan worden beschouwd als een misdrijf tegen de staat en dikwijls een wederzijds belang tussen de smokkelaar en de gesmokkelde inhoudt, vormt mensenhandel een misdrijf tegen een persoon, dat is gericht op uitbuiting.

Naast het vastleggen van een maximumstraf van niet minder dan zes jaar, respectievelijk tien jaar bij bezwarende omstandigheden worden de lidstaten krachtens het Commissievoorstel ook verplicht de instigatie, hulp en poging tot het begaan van een strafbaar feit strafbaar te stellen. Deze sancties volstaan met name om de mensenhandel te laten vallen onder het toepassingsgebied van de reeds goedgekeurde rechtsinstrumenten ter bevordering van de

communautaire politie en justitie samenwerking ter bestrijding van de georganiseerde misdaad (zoals Gemeenschappelijk optreden 98/699/JBZ (PB L 333/1 van 9.12.1998) inzake het witwassen van geld, de identificatie, opsporing, bevrozing, inbeslagneming en confiscatie van hulpmiddelen en van de opbrengsten van misdrijven).

De rapporteur is van mening dat het Commissievoorstel – rekening houdend met de door de nationale strafwetgevingen alsmede de door het rechtsinstrument van het kaderbesluit (artikel 34, lid 2, sub b van het EU-Verdrag) gestelde grenzen – positief moeten worden beoordeeld. Zij is er met name over ingenomen dat niet alleen het bestanddeel van het strafbare feit van mensenhandel met het oogmerk van seksuele uitbuiting in de tekst wordt opgenomen, maar ook dat van mensenhandel met het oogmerk van de uitbuiting van arbeidskrachten, en dat in dit opzicht het aanvullende VN-protocol wordt gevolgd. Ten aanzien van een aantal aspecten zou de rapporteur echter graag een wat ambitieuzere aanpak zien. Zo stelt ze voor het toepassingsgebied van artikel 1 – misdrijven op het gebied van mensenhandel voor de uitbuiting op arbeidsgebied – uit te breiden door twee door de Commissie voorgestelde misdrijfvoorwaarden te laten vervallen:

- het gesupprimeerd *blijven* van de grondrechten van de betrokkene en
- het maken van inbreuk op arbeidsnormen.

Gezien de wezenlijke rechten waarop het strafbare feit van de mensenhandel inbreuk maakt, is niet in te zien waarom niet reeds bij een eenmalige schending van de grondrechten – voor zover aan alle andere voorwaarden is voldaan – zou zijn voldaan aan het bestanddeel van mensenhandel. Bij een schending van de grondrechten zal in het algemeen tegelijkertijd sprake zijn van een inbreuk op de arbeidsnormen, aangezien deze laatste normen veel specifiek zijn en een minder uitgebreide bescherming bieden. Daarom is het niet noodzakelijk de voorwaarde te stellen dat er sprake moet zijn van een inbreuk op de nationale arbeidsrechtelijke normen. Bovendien bestaat, als men deze voorwaarde stelt, het gevaar dat in landen met een lager beschermingsniveau of met regelingen die leemten vertonen, het bestanddeel van mensenhandel niet aanwezig is.

De rapporteur zou bovendien graag zien dat er een minimale omschrijving wordt gegeven van juridische begrippen (zoals bijvoorbeeld van het begrip medeplichtigheid) waarvoor in de lidstaten verschillende definities bestaan. Ook is het belangrijk dat bij gerechtelijke procedures gezorgd wordt voor de bescherming van slachtoffers van mensenhandel en ook van personen die als getuige moeten optreden. Aangezien in verband met de mensenhandel sprake is van een groot aantal personen die worden gedeporteerd en verborgen, of onder een valse identiteit moeten leven, moet er een databank worden opgezet met informatie over vermisten, waarbij er in het bijzonder ook op moet worden gelet dat niet-gouvernementele organisaties daarbij worden betrokken.

28 mei 2001

ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GELIJKE KANSEN

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad inzake de bestrijding van
mensenhandel

(COM(2000) 854 – C5-0042/2001 – 2001/0024(CNS))

Rapporteur voor advies. Marianne Eriksson

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen benoemde op haar vergadering van 27 februari 2001 Marianne Eriksson tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 19 maart, 23 april en 28 mei 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Maj Britt Theorin (voorzitter) Marianne Eriksson (ondervoorzitter en rapporteur voor advies), Jillian Evans (ondervoorzitter), María Antonia Avilés Perea, Carlo Fatuzzo (verving Amalia Sartori, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Geneviève Fraisse, Fiorella Ghilardotti, Koldo Gorostiaga Atxalandabaso, Lissy Gröner, Mary Honeyball, Anna Karamanou, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Thomas Mann, Maria Martens, Christa Prets, Olle Schmidt (verving Marieke Sanders-ten Holte), Miet Smet en Patsy Sörensen.

BEKNOPTE MOTIVERING

In het verslag van de Verenigde Naties "De stand van de bevolking 2000" wordt geraamd dat er jaarlijks twee miljoen meisjes in de leeftijd van 5 tot 15 jaar in de seksindustrie in de wereld worden ingevoerd. In 1996 stelde de Europese Unie vast dat er jaarlijks ongeveer 500.000 vrouwen naar haar lidstaten gesmokkeld worden met het oog op seksuele uitbuiting.

Met het oog hierop is het verheugend dat er in de Verenigde Naties een verdrag ter tafel gekomen is met een aanvullend protocol waarin het begrip "handel in mensen met het oog op hun seksuele uitbuiting" gedefinieerd is, en dat alle lidstaten van de Europese Unie het protocol ondertekend hebben.

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen verwelkomt dan ook de mededeling van de Commissie over deze aangelegenheid. Uw rapporteur hoopt dat de titels van de diverse hoofdstukken van de mededeling duidelijk zullen aangeven waarop deze betrekking hebben en dat duidelijk naar voren zal komen dat de komende wetgevingsdocumenten gericht zullen zijn op de handel in mensen voor een specifiek doel en dat deze geen betrekking zullen hebben op vluchtelingenproblemen in het algemeen.

Tevens is het van belang dat de Europese Unie alle fasen van de handel in mensen met het oog op seksuele uitbuiting definieert. Daarbij gaat het om werwers, vervoerders, uitbuiters en klanten/kopers. Deze zijn zowel te vinden in de lidstaten van de Europese Unie als in landen daarbuiten. Het is derhalve van cruciaal belang dat de samenwerking inzake zowel Europol als Interpol geïntensiveerd wordt.

Het is van het grootste belang dat tegen mensenhandel wordt opgetreden door acties van de politie, maar tevens dat de civiele samenleving daarbij actief betrokken wordt, wat de Commissie ook onderkent, hetgeen blijkt uit het feit dat zij de programma's STOP en Daphne beschouwt als belangrijke onderdelen. Hier zou nog meer de nadruk op moeten worden gelegd. Bij de lidstaten zou erop moeten worden aangedrongen om financiële middelen beschikbaar te stellen voor de activiteiten van non-gouvernementele organisaties alsmede voor organisaties die zich actief inzetten voor de belangen van slachtoffers van seksuele uitbuiting om hen de kans te geven voor een nieuw leven in waardigheid.

Een belangrijk aspect dat in de tekst van de Commissie niet naar voren komt, is de mogelijkheid om een permanente verblijfsvergunning te verstrekken aan slachtoffers die zich melden en die kenbaar maken te zijn uitgebuit. Thans worden dergelijke personen meestal teruggezonden of er wordt hen een tijdelijke verblijfsvergunning voor de duur van de gerechtelijke procedure toegekend. De commissie acht dit niet bevredigend. De Europese Unie kan geen bescherming in derde landen garanderen. Het zou de plicht van de lidstaten moeten zijn om de bescherming van getuigen te garanderen.

Tevens is het van belang dat de inkomsten die uitbuiters en andere betrokkenen verkregen hebben, geconfisqueerd worden en worden ondergebracht in een fonds voor slachtoffers van misdrijven om te worden gebruikt voor verdere steun aan de slachtoffers.

In diverse lidstaten van de Europese Unie wordt momenteel beraadslaagd over de

mogelijkheid van legalisatie van bijvoorbeeld bordelen, vaak met als motivering dat dit voor de autoriteiten de controle op deze activiteiten zou vereenvoudigen. Dit is niet aanbevelenswaardig. De ervaring leert dat legalisering van seksuele uitbuiting andere illegale, hiermee nauw verwante activiteiten in de hand werkt.

In Zweden is het sinds enkele jaren illegaal om seksuele diensten te kopen. Deze wet in combinatie met andere wetten heeft de ontwikkeling van de prostitutie aanzienlijk belemmerd, zij het niet volledig verhinderd. Het zou dus aanbeveling verdienen dat ook andere lidstaten zoeken naar andere oplossingen dan uitsluitend legalisatie.

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen is ervan overtuigd dat armoede een van de belangrijkste oorzaken van de prostitutie is. Het is dan ook bekend dat veel prostituees zelf als kind of als volwassene het slachtoffer van diverse vormen van misbruik zijn geweest.

Armoede, bescherming tegen misbruik en uitbuiting en het door de mannen zelf gecreëerde recht om lichamen (mensen) te kopen voor hun eigen amusement is wat wij moeten bestrijden. Het voorstel van de Commissie voor een kaderbesluit inzake de bestrijding van mensenhandel is slechts een stap op de weg naar de eliminatie van een cynische behandeling van mensen, maar niettemin een belangrijke.

AMENDEMENTEN

De Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Titel

Voorstel voor een kaderbesluit van de Raad inzake bestrijding van mensenhandel

Voorstel voor een kaderbesluit van de Raad inzake *de* bestrijding van mensenhandel ***die seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting tot doel heeft.***

Motivering

Het is van belang dat wordt verduidelijkt dat het doel van het onderhavige kaderbesluit de bestrijding van mensenhandel voor specifieke doeleinden is en dat daarmee niet wordt beoogd vluchtelingenproblemen in breder verband aan de orde te stellen.

¹ PB C 62 E van 27.2.2001, blz. 324.

Amendement 2
Overweging 3

(3) Mensenhandel komt neer op een ernstige schending van de fundamentele mensenrechten en menselijke waardigheid en behelst gewelddadige praktijken zoals misbruik en misleiding van kwetsbare personen, alsook gebruik van geweld, bedreigingen, verplichte dienstbaarheid om schulden af te betalen en dwang;

(3) Mensenhandel komt neer op een ernstige schending van de fundamentele mensenrechten en menselijke waardigheid en behelst gewelddadige praktijken zoals misbruik en misleiding van kwetsbare personen, **waarbij armoede, gebrek aan onderwijs en aan beroepsmogelijkheden belangrijke oorzaken van hun kwetsbaarheid zijn**, alsook gebruik van geweld, bedreigingen, verplichte dienstbaarheid om schulden af te betalen en dwang **en alle andere vormen van misbruik, onafhankelijk van toestemming van de persoon.**

Motivering

Er dient met nadruk op te worden gewezen dat armoede, gebrek aan onderwijs en aan beroepsmogelijkheden de belangrijkste oorzaken zijn van het de dupe worden van de mensenhandel met het doel van seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. Het is niet makkelijk vast te stellen waar vrije keuze ophoudt en dwang begint. Slachtoffers zijn slachtoffers. Het is niet hun taak te bewijzen dat zij instemden met de situatie waarin zij gedwongen werden. Wanneer iemand op zoek naar werk wil emigreren of zich in een kwetsbare positie bevindt die afbreuk doet aan de keuzevrijheid, betekent dat niet dat hij of zij ermee instemt geweld of ander misbruik te ondergaan.

Amendement 3
Overweging 3 bis (nieuw)

(3 bis.) Vrouwen en kinderen zijn kwetsbaarder en lopen dan ook een groter risico het slachtoffer te worden van mensenhandel;

Motivering

Er dient in deze context te worden gewezen op de kwetsbaarheid van vrouwen en kinderen.

Amendement 4
Overweging 4

(4) De belangrijke activiteiten van internationale organisaties, zoals in het bijzonder de VN, moeten worden aangevuld met werkzaamheden van de Europese Unie;

(4) De belangrijke activiteiten van internationale organisaties, zoals in het bijzonder de VN, **en met name het VN-Protocol inzake mensenhandel, dat de VN-Overeenkomst over grensoverschrijdende georganiseerde misdaad vervolledigt**, moeten worden aangevuld met werkzaamheden van de Europese Unie;

Motivering

Verwijzing naar specifieke teksten.

Amendement 5 Overweging 5

(5) Het is nodig dat de **ernstige** strafbare feiten op het gebied van mensenhandel worden aangepakt in het kader van een alomvattende benadering waarbij elementen van het strafrecht die alle lidstaten gemeen hebben, inclusief doeltreffende, evenredige en afschrikkende maatregelen, een integrerend deel uitmaken tezamen met een zo breed mogelijke justitiële samenwerking; overeenkomstig de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit blijft dit kaderbesluit beperkt tot de minimumvereisten die nodig zijn om die doelstellingen op Europees niveau te bereiken **en gaat het niet verder dan wat daartoe nodig is**;

(5) Het is nodig dat de strafbare feiten op het gebied van mensenhandel worden aangepakt in het kader van een alomvattende benadering waarbij elementen van het strafrecht die alle lidstaten gemeen hebben, inclusief doeltreffende, evenredige en afschrikkende maatregelen, een integrerend deel uitmaken tezamen met een zo breed mogelijke justitiële samenwerking; overeenkomstig de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit blijft dit kaderbesluit **in eerste instantie** beperkt tot de minimumvereisten die **op dit moment** nodig zijn om die doelstellingen op Europees niveau te bereiken. **Op basis van de bevindingen in het per 30 juni 2004 voorgelegde verslag, zal de Commissie eventueel een wijzigingsvoorstel indienen.**

Motivering

Het is noodzakelijk om op basis van de resultaten die geboekt worden enerzijds en de ontwikkelingen op het terrein van mensenhandel en zijn bestrijding anderzijds eventueel wijzigingen van de onderhavige richtlijn te voorzien.

Amendement 6
Overweging 7

(7) Dit kaderbesluit moet bijdragen tot de bestrijding en de voorkoming van mensenhandel **door de** aanvulling **van** de instrumenten die werden goedgekeurd door de Raad, zoals gemeenschappelijk optreden 96/700/JBZ tot vaststelling van een stimulerings- en uitwisselingsprogramma ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen (STOP), gemeenschappelijk optreden 96/748/JBZ tot uitbreiding van het mandaat van de Europol-Drugseenheid, besluit van de Raad en het Europees Parlement 293/2000/EG inzake het Daphne-programma met betrekking tot preventieve maatregelen ter bestrijding van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen, gemeenschappelijk optreden 98/428/JBZ inzake de totstandbrenging van een Europees justitieel netwerk, gemeenschappelijk optreden 96/277/JBZ betreffende een raamwerk voor de uitwisseling van verbindingsmagistraten ter verbetering van de justitiële samenwerking tussen de lidstaten van de Europese Unie, alsook gemeenschappelijk optreden 98/427/JBZ inzake goede praktijken bij wederzijdse rechtshulp in strafzaken;

(7) Dit kaderbesluit moet bijdragen tot de bestrijding en de voorkoming van mensenhandel **en is de noodzakelijke wettelijke** aanvulling **op** de instrumenten die werden goedgekeurd door de Raad, zoals gemeenschappelijk optreden 96/700/JBZ tot vaststelling van een stimulerings- en uitwisselingsprogramma ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen (STOP), gemeenschappelijk optreden 96/748/JBZ tot uitbreiding van het mandaat van de Europol-Drugseenheid, besluit van de Raad en het Europees Parlement 293/2000/EG inzake het Daphne-programma met betrekking tot preventieve maatregelen ter bestrijding van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen, gemeenschappelijk optreden 98/428/JBZ inzake de totstandbrenging van een Europees justitieel netwerk, gemeenschappelijk optreden 96/277/JBZ betreffende een raamwerk voor de uitwisseling van verbindingsmagistraten ter verbetering van de justitiële samenwerking tussen de lidstaten van de Europese Unie, alsook gemeenschappelijk optreden 98/427/JBZ inzake goede praktijken bij wederzijdse rechtshulp in strafzaken;

Motivering

Harmonisatie van een aantal strafrechtelijke bepalingen is duidelijk van een andere orde dan de andere instrumenten.

Amendement 7
Artikel 1, inleidende formule

Elke lidstaat *moet* de maatregelen *nemen* die nodig zijn om ervoor te zorgen dat werving, vervoer en overbrenging van een persoon, inclusief onderdak en daaropvolgende opnemings- en van de wisseling van de

Elke lidstaat *neemt* de maatregelen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat werving, **de organisatie van** vervoer en **van de overbrenging of - legale dan wel illegale – migratie** van een persoon, inclusief

controle over hem of haar, **strafbaar is**. Hierbij is vereist dat de grondrechten van de betrokkene worden gesupprimeerd of gesupprimeerd blijven met het oog op de uitbuiting van hem of haar bij de productie van goederen of het verlenen van diensten, waarbij inbreuk wordt gemaakt op de arbeidsnormen inzake arbeidsvoorwaarden, loon, gezondheid en veiligheid op de werkplek, en:

onderdak en daaropvolgende opneming en van de wisseling van de controle over hem of haar, **in het strafrecht wordt omschreven als een misdrijf**. Hierbij is vereist dat de grondrechten van de betrokkene worden gesupprimeerd of gesupprimeerd blijven met het oog op de uitbuiting van hem of haar bij de productie van goederen of het verlenen van diensten, waarbij inbreuk wordt gemaakt op de arbeidsnormen inzake arbeidsvoorwaarden, loon **of** gezondheid en veiligheid op de werkplek. **Uitbuiting omvat daarbij ten minste dwangarbeid, gedwongen dienstverlening, slavernij of daarmee vergelijkbare praktijken of lijfeigenschap. Bovendien moet aan een der volgende voorwaarden zijn voldaan:**

Motivering

De organisatie van vervoer of migratie kan "legaal dan wel illegaal" zijn: onder bepaalde omstandigheden worden personen illegaal overgebracht naar een land of zonder geldige verblijfsvergunning, maar onder andere omstandigheden kunnen personen het land legaal binnenkomen als toerist, ober of au pair. Er kan zelfs sprake zijn van mensenhandel en uitbuiting terwijl de reis of het verblijf legaal zijn. Het is van belang dat mensenhandel voor uitbuiting op arbeidsgebied wordt beschouwd als een misdrijf en niet als een louter administratieve overtreding, en als zodanig ook wordt bestraft. Een aantal van de bij mensenhandel meest voorkomende vormen van misbruik en druk dienen anderzijds concreet te worden vermeld.

Van uitbuiting is sprake zodra er sprake is van ontzegging van de grondrechten, zonder dat dit voortdurend hoeft plaats te vinden.

Verduidelijking van het begrip "uitbuiting" aan de hand van de definities van het Aanvullend Protocol van de VN inzake de mensenhandel

Amendement 8 Artikel 1, letter b)

b) gebruik is gemaakt van misleiding of fraude, of

b) gebruik is gemaakt van **aanzetting**, misleiding of fraude, of

Motivering

Het feit dat een persoon wordt aangezet tot het ondergaan van uitbuiting, dient te worden

bestraft.

Amendement 9
Artikel 1, letter c)

c) er sprake is van misbruik van gezag, invloed of druk, of

c) er sprake is van misbruik van gezag, ***misbruik van een kwetsbare positie***, invloed of druk, ***zoals schuldhorigheid*** of

Motivering

Misbruik van een kwetsbare positie van slachtoffers is een doorslaggevend element van mensenhandel. Dit begrip is opgenomen in de definitie van vrouwenhandel van de Conventie van de Verenigde Naties tegen georganiseerde grensoverschrijdende misdaad (CTO) en het daarbij behorend protocol over de bestrijding van mensenhandel, inzonderheid vrouwen- en kinderhandel, goedgekeurd te Palermo in december 2000. Onder kwetsbare positie van slachtoffers moet elke soort kwetsbaarheid worden verstaan, onverschillig of die van psychische, affectieve, sociale of economische aard is. Het gaat om pijnlijke situaties die een mens zo ver kunnen brengen uitbuiting te accepteren.

Amendement 10
Artikel 1, letter d)

d) er sprake is van een andere vorm van misbruik.

d) er sprake is van een andere vorm van misbruik ***van de kwetsbaarheid van personen, zoals bij een lichamelijke of mentale handicap, of bij illegaal verblijf en uitbuiting van een bijzondere mate van hulpeloosheid, het verstrekken of ontvangen van betalingen of voordelen ter verkrijging van de toestemming van een persoon die macht over een andere persoon uitoefent.***

Motivering

De formulering "andere vorm van misbruik" dient aan de hand van de in het Aanvullend Protocol van de VN inzake de mensenhandel vermelde gedragingen nauwkeuriger gedefinieerd te worden.

Amendement 11
Artikel 2

Elke lidstaat *moet* de maatregelen *nemen* die nodig zijn om ervoor te zorgen dat het werven, vervoeren en overbrengen van een persoon, inclusief onderdak en daaropvolgende opneming en van de wisseling van de controle over hem of haar strafbaar is, en wel ingeval hij of zij wordt uitgebuit *in het kader van* prostitutie of *bij* pornografische voorstellingen *dan wel bij* de productie van pornografisch materiaal, en:

Elke lidstaat *neemt* de maatregelen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat het werven, *het organiseren van vervoer en van de overbrenging of - legale dan wel illegale – migratie* van een persoon, inclusief onderdak en daaropvolgende opneming, de wisseling van de controle over *deze persoon alsmede de bevordering of begunstiging van al deze fasen van de mensenhandel waaraan deze persoon ten offer valt, als strafbare handeling vervolgd en met gevangenisstraf bestraft wordt*, ingeval hij of zij wordt uitgebuit *met seksuele bedoelingen, zoals* prostitutie of pornografische voorstellingen, de productie van pornografisch materiaal *of huwelijken onder valse voorwendsels* en:

- a) gebruik is gemaakt van dwang, geweld of bedreigingen, inclusief ontvoering, of
- b) gebruik is gemaakt van *aanzetting*, misleiding of fraude, of
- c) *sprake is van* misbruik van gezag, *misbruik van een kwetsbare positie*, invloed of *het gebruik van* druk, *zoals bijvoorbeeld schuldhorigheid* of
- d) er sprake is van een andere vorm van misbruik *van de kwetsbaarheid van personen, zoals bij een lichamelijke of mentale handicap, of bij illegaal verblijf*.

Motivering

Zie motivering bij amendement 7. Mensenhandel is een niet te onderschatten strafbaar feit. De bedreiging met een gevangenisstraf is absoluut noodzakelijk. De meeste gebruikte termen komen voor in artikel 3 van het Protocol ter voorkoming, opheffing en bestraffing van mensenhandel, met name de handel in vrouwen en kinderen, die een aanvulling vormt op de Conventie van de Verenigde Naties tegen georganiseerde grensoverschrijdende misdaad, welke is ondertekend door alle lidstaten van de Europese Unie. Bovendien zijn er andere vormen van mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting, zoals huwelijken onder valse voorwendsels. Onder kwetsbare positie van slachtoffers moet elke soort kwetsbaarheid worden verstaan, onverschillig of die van psychische, affectieve, sociale of economische aard is.

Amendement 12
Artikel 3

Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat instigatie, hulp, aanstoking en poging om een misdrijf te begaan waarnaar wordt verwezen in de artikelen 1 en 2, **strafbaar is**.

Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat instigatie, hulp, aanstoking en poging om een misdrijf te begaan waarnaar wordt verwezen in de artikelen 1 en 2, **in het strafrecht wordt omschreven als een misdrijf**.

Motivering

Het is van belang dat instigatie, hulp, aanstoking en poging om dit misdrijf te begaan worden beschouwd als delicten en niet als louter administratieve overtredingen.

Amendement 13
Artikel 4, lid 1

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een misdrijf, zoals bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3 strafbaar is, en wel met daadwerkelijke, evenredige en afschrikkende straffen, inclusief hechtenis, met een maximumstraf die niet minder dan zes jaar mag bedragen.

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een misdrijf, zoals bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3 strafbaar is, en wel met daadwerkelijke, evenredige en afschrikkende straffen, inclusief hechtenis, met een maximumstraf die niet minder dan zes jaar mag bedragen. ***Alle opbrengsten die direct of indirect voortvloeien uit de delicten, worden geconfisqueerd en aangewend ten behoeve van de slachtoffers van mensenhandel.***

Motivering

Door de mensenhandel nadrukkelijk als een delict aan te merken, dat wil zeggen als inbreuk op of schending van een strafrechtelijke bepaling waarvan de ernst verdergaat dan een loutere overtreding, wordt meer rechts zekerheid verkregen met betrekking tot de doelmatigheid en afschrikwekkende werking van de straf en andere sancties die de lidstaten op dit verwerpelijke fenomeen kunnen toepassen. Het zou onaanvaardbaar zijn dat criminelen die zich door mensenhandel verrijkten na het uitzitten van de straf zouden kunnen gaan "rentenieren" ten koste van het menselijk leed wat zij hebben aangericht.

Amendement 14

Artikel 4, lid 2, inleidende formule

Niet van toepassing op de Nederlandse versie.

Amendement 15
Artikel 4, lid 2, streepje –1 (nieuw)

- de slachtoffers minderjarig zijn;

Motivering

De slachtoffers van mensenhandel en seksuele uitbuiting zijn vaak jongeren die in een situatie worden geplaatst waardoor ze beschouwd worden als volwassenen.

Amendement 16
Artikel 4, lid 2, streepje 1

- sprake is van bijzondere **ruwheid**, of
- sprake is van bijzonder **fysiek of psychisch geweld** of

Motivering

Het is noodzakelijk dat ook aandacht wordt geschonken aan de minderjarigen, die men bijvoorbeeld meer en meer in vitrines aantreft, evenals aan een door mensenhandelaars veelgebruikt middel om hun slachtoffers tot prostitutie te dwingen, nl. verkrachting.

Amendement 17
Artikel 4, lid 2, streepje 2

- een en ander **aanzienlijke opbrengsten** meebrengt, of
- een en ander **verrijking** meebrengt, of

Motivering

Duidelijkere formulering.

Amendement 18
Artikel 4, lid 2, streepje 3 ter (nieuw)

**- er sprake is van seksueel misbruik door de
daders,**

Motivering

Zie motivering amendement 16.

Amendement 19
Artikel 4, lid 2, streepje 3 quater (nieuw)

**- als vervoer en overbrenging op inhumane
wijze plaatsvindt.**

Motivering

Zie motivering amendement 16.

Amendement 20
Artikel 4, lid 2 bis (nieuw)

**2 bis. Naast de in de leden 1 en 2 van dit
artikel voorgeschreven hechtenis, treffen de
lidstaten de nodige maatregelen om de in
de artikelen 1, 2 en 3 bedoelde misdrijven te
bestrafen door inbeslagneming en
confiscatie van de opbrengsten van de
mensenhandel, met het oog op de
prioritaire schadeloosstelling en vergoeding
van de slachtoffers voor de geleden
financiële, fysieke en psychische schade.**

Motivering

De inbeslagneming van de bijna altijd aanzienlijke financiële opbrengsten van mensenhandel moet een aanvullende straf zijn voor dit misdrijf en moet ten goede komen aan de slachtoffers of, indien zulks niet mogelijk is, worden bestemd voor organisaties die slachtoffers van mensenhandel helpen.

Amendement 21
Artikel 5, lid 1, inleidende formule

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld voor een misdrijf als bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3, dat te hunnen voordele werd begaan door een persoon die individueel *optrad* dan wel in het kader van de betrokken rechtspersoon, en die een leidende positie binnen deze rechtspersoon heeft, die gebaseerd is op:

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld voor een misdrijf als bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3, dat te hunnen voordele werd begaan door een persoon *of personen* die individueel *of gemeenschappelijk optraden* dan wel in het kader van de betrokken rechtspersoon, en die een leidende positie binnen deze rechtspersoon heeft, die gebaseerd is op:

Motivering

In het geval van mensenhandelaars gaat het vaak om meerdere personen en niet om één individu.

Amendement 22
Artikel 5, lid 2

2. Los van de gevallen bedoeld in lid 1 moet elke lidstaat de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld wanneer het gebrek aan supervisie of controle door een persoon zoals bedoeld in lid 1 een misdrijf zoals bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3 mogelijk heeft gemaakt ten voordele van bedoelde rechtspersoon door een persoon die onder zijn gezag valt.

2. Los van de gevallen bedoeld in lid 1 moet elke lidstaat de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld wanneer het gebrek aan supervisie of controle door een persoon *of personen* zoals bedoeld in lid 1 een misdrijf zoals bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3 mogelijk heeft gemaakt ten voordele van bedoelde rechtspersoon door een persoon die onder zijn gezag valt.

Motivering

In het geval van mensenhandelaars gaat het vaak om meerdere personen en niet om één individu.

Amendement 23
Artikel 6

Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een rechtspersoon die overeenkomstig artikel 5 aansprakelijk wordt geacht, strafbaar is door middel van daadwerkelijke, evenredige en afschrikkende sancties, die criminele en niet-criminele boetes dienen te behelzen, naast andere sancties zoals:

- a) uitsluiting van aanspraak op openbare uitkeringen of steun, *of*
- b) tijdelijke of permanente uitsluiting van commerciële activiteiten, *of*
- c) plaatsing onder gerechtelijk toezicht, *of*
- d) gerechtelijke surseance van betaling, *of*
- e) tijdelijke of permanente sluiting van vestigingen die werden gebruikt voor het plegen van het misdrijf.

Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een rechtspersoon die overeenkomstig artikel 5 aansprakelijk wordt geacht, strafbaar is door middel van daadwerkelijke, evenredige en afschrikkende sancties, die criminele en niet-criminele boetes dienen te behelzen, naast andere sancties zoals:

- a) uitsluiting van aanspraak op openbare uitkeringen of steun,
- b) tijdelijke of permanente uitsluiting van commerciële activiteiten,
- c) plaatsing onder gerechtelijk toezicht,
- d) gerechtelijke surseance van betaling,
- e) tijdelijke of permanente sluiting van vestigingen die werden gebruikt voor het plegen van het misdrijf,

e) bis inbeslagneming en confiscatie van de opbrengsten van de mensenhandel, met het oog op de prioritaire schadeloosstelling en vergoeding van de slachtoffers voor de geleden financiële, fysieke en psychische schade.

Motivering

De inbeslagneming van de bijna altijd aanzienlijke financiële opbrengsten van mensenhandel moet een aanvullende straf zijn voor dit misdrijf en moet ten goede komen aan de slachtoffers of, indien zulks niet mogelijk is, worden bestemd voor organisaties die slachtoffers van mensenhandel helpen.

Amendement 24
Artikel 8

Elke lidstaat moet ervoor zorgen dat een slachtoffer van een misdrijf zoals bedoeld in het raam van dit kaderbesluit de nodige rechtsbescherming geniet en voor gerechtelijke procedures in aanmerking komt. De lidstaten moeten er vooral voor

Elke lidstaat moet ervoor zorgen dat een slachtoffer van een misdrijf zoals bedoeld in het raam van dit kaderbesluit de nodige rechtsbescherming geniet en voor gerechtelijke procedures in aanmerking komt. De lidstaten moeten er vooral voor

zorgen dat crimineel onderzoek en gerechtelijke procedures voor het slachtoffer geen bijkomende schade meebrengen.

zorgen dat crimineel onderzoek en gerechtelijke procedures voor het slachtoffer geen bijkomende schade meebrengen.

De lidstaten treffen wat dat betreft maatregelen om slachtoffers en getuigen alsmede hun familieleden in het land van bestemming en het land van herkomst te beschermen. Daarbij dienen met name de privacy en de identiteit van de betrokkenen te worden beschermd.

Personen die het slachtoffer zijn van mensenhandel mogen niet worden geïnterneerd in detentiecentra, van welke aard ook, of worden gestraft of beboet vanwege het gebruik van valse visa of documenten, wanneer dit voortvloeit uit hun traumatische situatie of de uitoefening van dwang.

De lidstaten garanderen de slachtoffers van mensenhandel:

- juridisch advies en bijstand van een competent vertaler tijdens de administratieve of gerechtelijke procedures;

- de mogelijkheid dat NGO's namens hen gerechtelijke stappen ondernemen;

- dat eventueel het publiek de toegang tot de gerechtelijke procedure wordt ontzegd.

- dat het feit dat ze het slachtoffer van mensenhandel zijn geweest niet zal worden vermeld als antecedent in openbare of privé-documenten en op geen enkele wijze tegen hen, hun gezinsleden of hun verwanten zal mogen worden gebruikt, met name ten aanzien van de onbeperkte uitoefening van het recht op vrij verkeer en verblijf en het recht om bezoldigd werk te zoeken;

- de absolute vertrouwelijkheid van de medische en psychologische onderzoeken, die alleen mogen worden verricht op verzoek van de betrokken persoon en gepaard dienen te gaan met adequaat

advies voor en na het onderzoek;

- een tijdelijke verblijfsvergunning, indien zij hun medewerking verlenen aan een rechtszaak waarbij zij al dan niet als getuigen moeten verschijnen, en dit zolang de rechtszaak duurt of hun veiligheid in gevaar is;

- een speciale, definitieve verblijfsvergunning om humanitaire redenen, wanneer dit gezien hun kwetsbare en gevaarlijke situatie wenselijk is.

De instemming van een slachtoffer van mensenhandel voor doeleinden zoals gedefinieerd in artikel 1 en 2 van dit kaderbesluit, speelt geen rol wanneer een van de in artikel 1 en 2 genoemde middelen is toegepast.

Motivering

Er moet worden voorzien in concrete maatregelen om de rechten van de slachtoffers van mensenhandel en hun familieleden die hun medewerking verlenen aan rechtszaken of daarbij betrokken zijn, te beschermen, en dit in het land van bestemming zowel als in het land van herkomst, en te voorkomen dat ze strafrechtelijk worden vervolgd vanwege gedragingen die weliswaar onwettig zijn, maar voortvloeien uit hun extreme noodsituatie, de uitoefening van dwang, misleiding of, in het algemeen, het feit dat zij geen andere keuze hadden.

Deze juridische definitie maakt het een slachtoffer mogelijk om de status van slachtoffer te behouden. Deze definitie is voorgesteld door de Conventie tegen georganiseerde grensoverschrijdende misdaad (CTO) van de VN en het bijbehorende Protocol over bestrijding van mensenhandel, inzonderheid handel in vrouwen en kinderen, in december 2000 te Palermo ondertekend.

Amendement 25

Artikel 8, alinea 1 bis (nieuw)

Lidstaten richten een compensatiefonds in ten behoeve van de slachtoffers van mensenhandel, mede te financieren uit de geconfisqueerde opbrengsten zoals vermeld in artikel 4, lid 1 en 2.

Motivering

Dit fonds draagt bij in het compenseren van het slachtoffer en in programma's ten behoeve van de maatschappelijke integratie.

Amendement 26
Artikel 8 bis (nieuw)

Artikel 8 bis

Hulpverlening aan de slachtoffers

De lidstaten verschaffen, in samenwerking met de plaatselijke en regionale autoriteiten en de NGO's, aan de slachtoffers van mensenhandel die niet over voldoende middelen beschikken gratis:

- adequaat onderdak, waarbij de nodige veiligheidsgaranties dienen te worden geboden,***
- medische en psychologische bijstand en toegang tot alle sociale en gezondheidsdiensten,***
- financiële steun en steun bij het zoeken naar werk of naar een adequate beroepsopleiding,***
- de mogelijkheid van reïntegratie in hun land van herkomst, op vrijwillige basis en met de nodige veiligheidsgaranties, of integratie in het land van verblijf of het land van definitieve bestemming.***

Motivering

De slachtoffers van mensenhandel zijn meestal uiterst kwetsbaar en volledig hulpeloos. De lidstaten dienen dan ook te zorgen voor minimale sociale bijstand, teneinde de betrokkenen te helpen hun problemen te boven te komen en zich te integreren in de arbeidsmarkt.

Amendement 27
Artikel 8 ter (nieuw)

Artikel 8 ter

Bewijslast

De lidstaten nemen overeenkomstig hun rechtsstelsel de nodige maatregelen om, wanneer iemand kan worden aangemerkt als slachtoffer van handel en uitbuiting (zoals gedefinieerd in artikel 1 en 2 van het kaderbesluit), de aangeklaagde partij te laten bewijzen dat er geen sprake is geweest van een overtreding.

Motivering

Naar aanleiding van de juridische ontwikkeling van de bewijslast (vooral op economisch en sociaal terrein) impliceert de positie van het slachtoffer dat het bewijs van uitbuiting niet door het slachtoffer hoeft te worden geleverd.

Amendement 28 Artikel 9, lid 1

1. Overeenkomstig de toepasselijke conventies, multilaterale en bilaterale overeenkomsten en regelingen moeten de lidstaten elkaar zoveel mogelijk bijstaan met betrekking tot de gerechtelijke procedures in verband met de in dit kaderbesluit bedoelde misdrijven.

1. Overeenkomstig de toepasselijke conventies, multilaterale en bilaterale overeenkomsten en regelingen moeten de lidstaten elkaar zoveel mogelijk bijstaan **en streven naar samenwerking met betrokken derde landen** met betrekking tot de gerechtelijke procedures in verband met de in dit kaderbesluit bedoelde misdrijven.

Motivering

De lidstaten dienen te streven naar nauwe samenwerking met derde landen bij gerechtelijke procedures. Dit is van bijzonder belang met betrekking tot landen van bestemming, doorgang of herkomst.

Amendement 29 Artikel 9, lid 3

3. Met het oog op de uitwisseling van informatie in verband met de misdrijven bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3, moeten de lidstaten contactpunten instellen of gebruik maken van de bestaande samenwerkingsmechanismen. De lidstaten

3. Met het oog op de uitwisseling van informatie in verband met de misdrijven bedoeld in de artikelen 1, 2 en 3, moeten de lidstaten **voldoende uitgeruste** contactpunten instellen of gebruik maken van de bestaande samenwerkingsmechanismen. De lidstaten

moeten er vooral voor zorgen dat Europol, binnen de grenzen van **zijn** opdracht, daarbij ten volle **wordt** betrokken.

moeten er vooral voor zorgen dat Europol **en Interpol** binnen de grenzen van **hun opdrachten en in een aanvullende procedure** daarbij ten volle **worden** betrokken.

Motivering

Het is niet alleen noodzakelijk dat er contactpunten zijn, doch eveneens dat deze met goed onderlegd personeel bemand zijn.

Het is van groot belang dat het Europees Parlement zijn controlefunctie kan uitoefenen.

Een nauwe samenwerking met Europol en Interpol is dringend noodzakelijk.

Amendement 30

Artikel 9, lid 4

4. Elke lidstaat moet het Secretariaat-generaal van de Raad en de Commissie op de hoogte stellen omtrent de aangewezen contactpunten met het oog op de uitwisseling van informatie in verband met mensenhandel. Het Secretariaat-generaal moet verder alle lidstaten op de hoogte stellen inzake de aangewezen contactpunten.

4. Elke lidstaat moet het Secretariaat-generaal van de Raad en de Commissie **jaarlijks** op de hoogte stellen omtrent de aangewezen contactpunten **en de werking ervan** met het oog op de uitwisseling van informatie in verband met mensenhandel. Het Secretariaat-generaal moet verder alle lidstaten op de hoogte stellen inzake de aangewezen contactpunten.

Motivering

Zie motivering bij amendement 29.

Amendement 31

Artikel 9, lid 4 bis (nieuw)

4 bis. De Raad legt jaarlijks een verslag voor aan het Europese Parlement, over de bestrijding van mensenhandel in de Unie en de kandidaat-lidstaten, mede op basis van de tenuitvoerlegging van onderhavige richtlijn.

Motivering

Zie motivering bij amendement 29.

Amendement 32
Artikel 9, lid 4 ter (nieuw)

***4 ter. De lidstaten formuleren
gemeenschappelijke strategieën voor de
preventieve bestrijding van de
mensenhandel.***

Motivering

*Bij de bestrijding van de mensenhandel zouden met name ook de mogelijkheden van preventie
benut moeten worden.*

Amendement 33
Artikel 9, lid 4 quater (nieuw)

***4 quater. De lidstaten formuleren
gemeenschappelijke strategieën voor een
betere opleiding van de ambtenaren die
belast zijn met strafvervolging en
immigratie, alsmede met de preventie van
de mensenhandel.***

Motivering

*Om tegen goed georganiseerde mensensmokkelbendes te kunnen optreden is een betere
scholing van de ambtenaren noodzakelijk. Met name moeten zij de methoden van de bendes
voor de vervalsing van documenten, de werving van slachtoffers, het vervoer enz. kennen om
deze succesvol te kunnen bestrijden.*